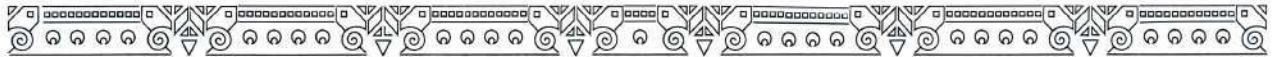

toda nemirnima kot živo srebro. Če sta le prehudo zašumeli, ju je oče samo pogledal, pa sta utihnili za nekaj časa. Možakar me je takoj nagovoril — nemški. Ko mu povem, kdo sem in kaj sem, se mi je predstavil: Sörman, zlatar iz Stockholma. Pravil mi je, da so ga poklicali v Upsalo, da bi ponaredil srebrne platnice „Srebrnega kodeksa“, ki jih bodo drago prodajali v tuje države; dobil je delo; škoda le, da mu stavkajo pomočniki, moral bo sam pridneje poprijeti za delo. Tedaj se je pa vsula ploha na delavce, ki so jih že doslej bogato plačevali, pa zahtevajo še več. „Če je kaj pravice na svetu, morajo podleči. Stavkajo že deveti dan, toda le obrtni delavci; železničarji pa kmečki delavci nočejo sodelovati. Stavkujoči pa vendarle silijo v železničarje, naj se jim pridružijo, češ, da potem zmagajo prav gotovo. Jutri se snidejo odposlanci železničarjev, da se posvetujejo. Kolikor mi je znano, ne vstopijo v stavko.“ Mož je imel prav; z veliko večino so drugi dan železničarji odklonili stavko; s tem so njeno usodo zapečatili. Tri tedne kesneje so se stavkujoči brezpogojno vdali ter počasi pričeli z delom. Podjetniki so zmagali na celi črti, to pa najbrž za dolgo časa.

Ko smo izstopili v Stockholmu, pošlje moj novi znanec svoji hčerki domov, sam pa me spremi nekoliko po mestu. Komaj stopiva par korakov, kar se začuje zvonjenje tramvajskega zvonca. Začudeno pogledamo krog sebe: tramvaj prihaja po široki

„Vasagatan“ (Vasovi ulici). „Glejte, prva cestna železnica že vozi; peljiva se krog mesta!“ me povabi tovariš. Voz je bil skoraj prazen; ljudje so se bali, da ga ne bi stavkujoči napadli. Višji uradnik tramvajskega podjetja je vozaril; poleg njega je stalo „oko postave“; tudi koncem voza je stražil policist. Listke je delil gospod, ki so ga drugi nazivali: gospod nadzornik. Vožnja je bila prav zanimiva. Ljudje so postajali ter nas gledali kot nekaj izrednega; delavci so stali v gruclah in mršili obrvi, natihem so morda tudi stiskali pesti, storili pa niso ničesar. Tovariš mi je medpotoma razlagal mestne palače, spomenike, vrtove itd., pa brez potrebe, ker sem si jih prejšnje dni ogledal že sam.

Prihodnji večer smo drdrali na jug. Zunaj je vladala temna noč, mi pa smo po kupejih sladko počivali. Ko se je zdanilo — noči so poleti v severnih deželah mnogo krajše nego pri nas —, pride k nam izprevodnik ter nam pripoveduje: „Gospodje, nocoj smo bili v veliki nevarnosti. Stavkujoči so hudo jezni na nas, ker so včeraj naši delegatje sklenili, da ne stavkamo. Bali smo se, da nam ponoči kaj ne naredi, posebno na tej-le progi, ki je glavna švedska železnica. Na nevarnejših mestih je vlada razpostavila vojaštvo in orožnike. Vi ste spali brezskrbno, ker niste vedeli, kakšna nevarnost vam preti; mi pa smo pazno čuli vso noč, toda nismo videli drugega nego svetle vojaške bajonete, ki so se pošastno bliskali v črni temi.“

Iz groba cvet nesmrtnosti Ti žene ...

(Manom pesnika A. Medveda ob obletnici smrti † 12. marca 1910.)

Zložil A. Kalan.

Smrt, travnike življenja si koseča
za pevcem s koso brušeno vihrala. —
Boril se je ... a ti si zmagovala ...
„Spomladi ne!“ — je vzdihal —
„smrt moreča!“

Da jame mu ne boš takrat kopala,
ko slavec se zglaši z mejé zelene,
ko bo čebela zgodnje vresje brala ...

Naposled tebi duša mu trpeča
dogovor svet obema je priznala,
da tvoj je, če v besedi boš ostala,
da vzela ga ne bo pomlad brsteča.

A smrti so obeti — prazne pene ...
Ob cvetju Te je vkrala ... a se vdala:
iz groba cvet nesmrtnosti Ti žene ...

